

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!Karkören hemü
velatan yekbin!**İŞÇİNİN SESİ**Devrimin de, partinin de
guvenesi işçilerdir!Yıl: 8, Sayı: 203
12 Temmuz 1982**ÇEK - AL**

Demokrasi kavgası ve iki zararlı anlayış

Memet Kurtalan

12 Eylül 1980'de başa gelen faşist cuntta her çeşit demokratik görünümü yoketti. O günden bu yana yargılama ve ceza sisteminde, eğitim sisteminde, devletin yönetsel çarkında ve daha başka çeşitli alanlarda bir dizi anti-demokratik, faşist bir toplum ve devlet düzeni kurmayı amaçlayan yasa getirdi. Bunlarla altını döşedikten sonra şimdi de bunları sistemleştirmek üzere hazırlanan "anayasa" dayatılmak isteniyor. Öyle bir anayasa ki, çerçevesini iki yıldır çıkmakta olan gerici yasalar çoktan belirlemiş.

Anayasa, devletin dayandığı temel görüşlerin ve örgütlenme biçiminin belgesidir. Böyle olduğu için, 12 Eylül'de canalıcı önem kazanan demokrasi kavgası, gerici anayasa hazırlığıyla alabildiğine hızlandı. Anti-faşist güçler birbiri ardına demokrasi kavgasında çarpışacakları konuları, siper kazakları hattı belirliyorlar.

Yürükoğlu yoldaşımız, 181-182 sayılı *İşçinin Sesi*'nde yayınlanan "Ölmüş Atı Kırbaçlayanlar" adlı yazısında faşist cuntaya, gerici anayasa girişimine karşı savaşın önümüzde duran üç pratik hedefini şöyle belirlemiştir:

"Bu savaşımın önümüzde üç pratik hedefi duruyor. Birincisi referanduma sunulacağı söylenen anayasanın reddi için şimdiden kolları sıvamak, somut hedef olarak referandumdan *'Anayasaya hayır'* sonucunun çıkması için uğraşmaktır. *'Anayasaya hayır'* tutumunu halka ulaştırmak için her yolu arayıp bulmak zorundayız. Bu sonuç için yalnız bizler değil, birçok güç çalışacaktır. İstense de istenirse de el birliğiyle çalışılacaktır.

"İkincisi, aynı çalışmanın bir parçası olarak referandumda gerici anayasaya 'evet' dedirtmek isteyen tutumlarla savaşmak gerekiyor. Yalnız cunta ve yandaşlarına karşı değil. Bir takım iğrenç liberal yazarlar, 'gerici yöner de taşısa, anayasalı bir sivil yönetim, anayasasız bir askersel yönetimden iyidir' diyerek, şimdiden 'evet'çiliğin hazırlığını yapıyorlar. Halka referandumda 'hayır' dedirtmek için bu tutumu sergilemek gerekiyor.

"Üçüncüsü, ve işin 'püf noktası', tek başına gerici anayasaya hayır demek yetmez. *Neden reddetmek zorunda olduğumuzu da anlatmalıyız. Demokratik bir anayasanın propagandasını yapmalıyız.*

"Öyleyse, günün görevi, *gerici anayasa karşı demokratik anayasa kavgasıdır.* Çünkü demokratik anayasa, demokratik devlet demektir."

Bu hedeflerin ilk ikisi üzerinde bir tartışma çıkmadı. Oysa, üçüncü hedef gerçekten işin "püf noktası" oldu. Çok farklı görüşler belirdi. Bu görüşler arasında iki tanesi işçi ve emekçi yığınların geleceği açısından özellikle zararlıdır.

TKP oportünist kanadının iktidarsızlık hastalığı

Bu anlayış, yabancı olmadığı bir anlayıştır. Geçmiş yıllarda her konuda aldıkları tutumun bir devamıdır.

Bu anlayış, tekeldışı burjuvazide (onlar "ulusal burjuvazi" diyorlar!) *gerçek* demokratik bulan, *gerçek* demokrasiyi onlarla birlikte kurmayı hesaplayan, onları ilerletmeye çalışan bir anlayıştır. Böyle olduğu için getirdikleri "gerçek demokratik anayasa" anlayışı, tekeldışı burjuvaziyi ürkütmemeye çizgisinde çırpınmaktadır. Sonuçta ortaya çıkan, 1961 anayasasından daha ileri ama kesinlikle aldatmaca bir demokrasi ve anayasa savunusu olmaktadır.

Partimizin oportünistleri, tam da Lenin'in menşeviklerde eleştirdiğini yaparak, ne denli çok kafa katılırsa o denli iyi savaş cephesi kurulum anlayışından hareket ediyorlar.

Şimdi bu yaptığımız kısa özeti, tartışmaların gelişmesi içinde kanıtlanmaya çalışalım.

Menşeviklerin anayasası

Menşeviklerimizin demokrasi ve anayasa konularında ilk dış dokunur yazıları *Atılım*'ın geçen yılın Aralık ayında, Hüseyin Kadir imzasıyla ve "Demokratik Anayasa İçin" başlığıyla yer aldı. Bu yazı, *TKP'nin Sesi*'nde "1961 Anayasasının yırtılmasına karşı

demokratik bir anayasa için" adıyla yayınlanmıştır. (Radyodaki başlığı kendi görüşlerini daha iyi veriyor.) Söz konusu yazının ilginç yerlerini okuyalım:

"Askersel diktatörlük 1961 Anayasası'nın düşmanıysa, Demirel'in AP'si, faşist MHP bu Anayasa'nın can düşmanıdır. Cuntanın 1961 Anayasası'na karşı her uygulaması, her yasası yalnızca, bu en gerici, Amerikancı çevrelerin, işbirlikçi tekeli burjuvazinin desteğini alıyor ve bu çevreleri güçlendiriyor.

"Buna karşılık, 1961 Anayasa'sını savunan güçler vardır. 1960 sonrası işçi hareketine bir bakalım: Fabrika işgali yapan Derby Lastik işçileri, ondan sonraki şanlı Demir Döküm, Sungurlar, Singer direnişleri, 15-16 Haziranlar, 1961 Anayasası'nın demokratik maddelerini sloganlaştırdı. İşçi sınıfı Anayasa'ya sahip çıktı. O günlerde işçilerin bildiri yerine Anayasa'yı çoğaltıp dağıttıklarını anımsayalım. 12 Mart sonrasında yine işçi sınıfımız, 1961 Anayasası'nda yapılan gerici değişiklikleri çetin direnişlerle büyük ölçüde geriletmiş, 12 Martçı Anayasa değişikliğinin emrettiği DGM'lere Türkiye işçi sınıfı geçit vermedi. *1961 Anayasası'nın demokratik özünü* koruyan işçi sınıfı önderlerinden Türkler'i yitirdi, bugün de onun önderleri 1961 Anayasası'ndan yana olmak suçuyla idam tehdidi altında. İşte bu sınıf 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşı çıkan asil güçtür.

"Bugün partimize, öteki demokratik güçlere yönelen ağır saldırılara karşın, daha şimdiden, 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşı, açık, yasal ve azımsanmayacak bir güç ortaya çıkmıştır. Arayış dergisinde Ecevit birçok kez 1961 Anayasası'nı savundu. Kemalist aydınlar, yazarlar, 27 Mayısçı subay ve assubaylar 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşıdır. Barolar Birliği Başkanı Sav, '1961 Anayasası'ndan daha ileri bir Anayasa' sloganıyla ortaya çıktı. TİP yönetimi tüm demokratik güçlerin taktik hedefi olarak demokratik bir anayasa için savaşımı öne koymuştur.

(...)

"Demokratik bir anayasa her şeyden önce ulusal bağımsızlığı temel alan, ülkeyi emperyalist blokların, NATO'nun zincirlerinden sonsuzca kurtarmayı öngören, savaşa karşı barışı savunan bir anayasadır. İkincisi, demokratik bir

anayasa, tüm genel demokratik özgürlükleri, örgütlenme, söz, gösteri özgürlüklerini, demokratik bir seçim sisteminin güvence altına almalı, bu özgürlüklerin baş düşmanı faşizmi yasaklamalı, ulusal hak eşitliği tanınmalıdır. Üçüncüsü, demokratik anayasa ekonomik bağımsızlığı başa almalı, özel kapitalist tekelere karşı, halk çıkarlarından yana, küçük ve orta işletmeleri yıkımdan koruyan bir devletçilik ilkesini içermelidir. Dördüncüsü, demokratik anayasa toprakta büyük özel mülkiyeti yasaklamalı 'toprak köylüye' demelidir. Beşincisi, demokratik bir anayasa işçi sınıfının toplu sözleşme ve grev yapma ve sendikalaşma özgürlüklerini eksiksiz tanımalıdır."

(...)

"Bize gelince... Komünist Partisi, 1961 Anayasası'nı yırtanların gerici anayasalarına karşı savaşacağını şimdiden söylüyor. Biz demokratik anayasa uğrunda başlayacak hareketi tüm gücümüzle destekleyecek, bu hareketi yayacak, derinleştirecek, halkın erki ele alacağı güne dek sürdüreceğiz." (abç)

Yürükoğlu yoldaşımız, bu görüşleri "Ölmüş Atı Kırbaçlayanlar" da ele alıp şöyle değerlendirdi:

"Getirdikleri programın fikirleri üç noktada özetlenebilir: 1. '1961 Anayasası demokratik özlü bir anayasadır' diyorlar. Öyle midir? 1961 Anayasası kesinlikle demokratik özlü bir anayasa değildir. 'Adalet mülkün temelidir' anlayışına göre yazılmış, özel mülkiyeti savunan, işçi sınıfına örgütlenme hakkı tanımayan, ama birtakım demokratik yanları olan güdük bir anayasadır. 1961 Anayasası, 1924 Anayasası'ndan daha demokratik bir anayasadır, o kadar. 2. 1961 Anayasası için savaş çağırıyorlar. O kadar da 'geri' gitmiyorlar. Onun yerine demokratik bir anayasa için savaş çağırıyorlar. Ne güzel! 3. Ama yazıda sıralanan maddeler demokratik bir anayasayı değil 1961 Anayasası'ndan daha demokratik bir anayasayı anlatıyor!

"Yazının demokratik bir anayasanın özü olarak getirdiği beş maddenin çoğu, hele menşevikler açısından tekel dışı burjuvazinin de kabul edebileceği maddelerdir. Üstelik bu maddelerin çoğu 1961 Anayasası'nda da vardır. Demek ki hem 1961 Anayasası'yla sınırlı kalmayalım diyorlar, hem de 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşı ondan biraz daha demokratik bir anayasa için kavga öneriyorlar. Amaçları belli, her zamanki gibi tekel dışı burjuvaziyi 'ilerletmek' tir. Onun da kabul edebileceğini düşündükleri biraz daha demokratik bir anayasa önerisiyle geliyorlar. Ancak, menşevizmin bu tutumu bir yandan tekel dışı burjuvaziyi 'ilerletme' işlevi görürken, öte yandan o bildiğimiz hain işlevini, işçi sınıfını geri çekme işlevini görüyor. İşçi sınıfını ve küçük burjuvaziyi tekel dışı burjuvazinin kuyruğuna takmaya varıyor. Menşeviklerin bu konumu, evet, tekel dışı burjuvazinin konumundan bir adım ileridir, ama özünde tekel dışı

burjuvazinin anayasacı konumunun ta kendisidir.

"Özetlersek, CHP'nin ve menşeviklerin, demokrasi savaşımındaki konumu: 1. İçerik olarak geridir. 2. Nasıl elde edileceği belirsizdir. Önerdikleri anayasalara nasıl ulaşılacağı bile belli değildir. 3. Cuntayı devrim yoluyla yıkma hedefine bağlanmamaktadır. Hem böyle bir hedef öne koymadıkları için, hem getirdikleri anayasa çerçevesi nesnel olarak devrimi zorunlu kılmadığı için bağlanmamaktadır."

Menşeviklerin bize "yanıtı"

Bu değerlendirmelere oportünist yönetime kliğinin yanıtı 18.2.1982 tarihli TKP'nin Sesi yorumunda geldi. Bu yorumu okuyucunun sabrına güvenerek tümüyle aşağıya alıyoruz. Sakın okumamazlık etmeyin! Böyle şaşkın, kendini ele veren, düzeysiz bir yazı zor okusunuz.

"Değerli dinleyiciler, uzun süredir İşçinin Sesi gurupçuğundan söz etmedik. Bu gurupçuk TKP saflarından atıldıktan sonra turnak içinde solculuktan yola çıktı. Anti-Sovyetizme doğru dümen kırdı. Şimdilerde karmaşık bir yönelim içindedir. Dergilerinde, konuşmalarında İKP yönetiminin ağzı, Troçkizm, yeni solculuk, eski Maoculuk, keskin devrimcilik hep bir arada bulunuyor. Gittikçe daha koyu bir anti-Sovyetizmi kendine bayrak edinen Yürükoğlu bu bataklığı sevmiş benzer. Neyin sesi olduğu pek anlaşılamayan, dergilerinin 181-182. sayısında ideolojik politik iflaslarının somut belgesi bir yazı yer alıyor. Yazıyı Yürükoğlu kaleme almıştır. Ustaça yazılmıştır. Ne bakımdan? Şaşkınlık ancak bu kadar iyi ifade edilebilir. Yazı işte bu bakımdan gerçekten çok ustadır.

"Yoldaşlarımız, dostlarımız, dinleyenlerimiz, bu yazıyı bulup okusalar ne kadar iyi olurdu. Zamanımız elverse tümünü buradan okumak isterdik. Ama kısaca özetleyelim:

"Yürükoğlu son zamanların en müthiş keşfini yapıyor. Demokratik bir anayasa için savaşımın bugünün ana halkası olduğunu saptıyor. Biraz gecikmiş olduğunu mu düşünüyorsunuz, değerli dinleyenler? O kadar olur. Usta son zamanlarda, çok daha büyük sorunlarla uğraşıyor. SBKP 26. Kongresini eleştiriyor. Ve SBKP'nin ortacı bir parti olduğunu kanıtlamakla uğraşıyor. Aynı şekilde TKP'ye de ağır dolusu küfürler ediyor.

"Yürükoğlu, TKP'yi küçük burjuvazinin reformist kanadı olarak nitelemeğe kalkışıyor. Ama TKP'nin ortaya koyduğu anayasa platformunun olumlu olduğunu söylemeden de geçemiyor. Küfürü bir yana bırakmadan TKP'nin ana halkayı burnundan yakaladığını söylüyor. Ama burada asıl burnundan yakalanan Yürükoğlu'dur.

"Yürükoğlu çaresizdir, kıvraniyor. Bir program ortaya koyamıyor. Nasıl

koyacak? Onun sol sekte çizgisinde ne tutarlı bir programa, ne de tutarlı bir program için savaşıma yer yoktur. TKP'nin demokratik bir anayasa konusundaki görüşlerine karşı buluyor. O bu sekte anlayışın sonucudur.

"Yürükoğlu en geniş yığınların benimseyebileceği, uğrunda savaşabileceği bir anayasa anlayışını geri buluyor. O kendisinden başka kimsenin benimsemeyeceği bir anayasayı en devrimci anayasa sayıyor. Gerçekten de Yürükoğlu'nun bu yazısı ne bir anayasa önerisi getiriyor, ne de nasıl savaşmak gerektiğine bir yanıt. O gene her zamanki gibi devrim nutukları atıyor.

"Değerli dinleyiciler, Yürükoğlu'nun yazısında, çarpıtmalar da epeyce yer tutuyor. Sözde TKP demokratik bir anayasa değil 1961 Anayasası'ndan daha demokratik bir anayasa istiyor. Daha demokratik, en demokratik. Yürükoğlu'nun anayasası gerçekten demokratik olacakmış. Ama bu gerçekten demokratik anayasadan en küçük bir iz bulamıyorsunuz yazıda. Yürükoğlu TKP'nin demokratik savaşımındaki konumuna değinmiyor. İçerik olarak belli değilmiş. Nasıl elde edileceği belli değilmiş. Yürükoğlu'na bakalım. Onda geri olsun, yanlış olsun, eğri olsun hiç içerikten söz etmek olanaklı değil, hiç yok. Gerçekten demokratik bir anayasanın adı var da kendisi hiç yok. Nasıl elde edileceğine gelince, Yürükoğlu başı çağıra, tanklarla gelen devrimle gidecektir denilince gerçekten çekilip gideceklerini sanıyor olmalı.

"Yürükoğlu oportünist bir politikacı olmasaydı herhalde iyi bir mizah yazarı olurdu. Mesele demokratik olanın ne olması gerektiğini anlatabilmektir diyor. Bilsen anlatacak. Bir bilsen. Ama bilmiyor. Ne diyelim bu konuda, nasıl rahatlatalım onu, değerli dinleyiciler. Bilmek ayıp değil öğrenmek ayıptır, desek. Yürükoğlu hiç değilse bu atalar sözünü bilseydi."

Önce ufak bazı konuları temizleyelim.

1. "Uzun süredir(!) İşçinin Sesi gurupçuğundan(!)" sözetmemişler. Atılm'ın ve radyonun, TKP'nin gerçek Marksist-Leninist özü olan İşçinin Sesi'nden başka bir akımla uğraştığını gördünüz mü? Sonra, "gurupçuk" (Türkçede kullanılabilse gurupçuçuk diyecekler) sözü de artık yavan kaçıyor. Türkiye devrimci hareketi, İşçinin Sesi'nin Türkiye'de ve Avrupa'da nerelerde olduğunu, nasıl çalıştığını, örgüt anlayışını ve disiplinini artık iyi tanıyor.

2. "İKP yönetiminin ağzı, Troçkizm, yeni solculuk, eski Maoculuk, keskin devrimcilik hep birarada". Bu saçma sapan söylenmeleri bir yana bıraksalar da, a) bizim İtalyan Komünist Partisi'nden, Troçkizmden, yeni solculuktan, eski Maoculuktan, keskin devrimcilikten almış olduğumuz ama Marks-Engels ve Lenin'de olmayan görüşlerimizi, b) görüşlerimizin birbiriyle çelişen yanları

varsa onları gösterebilirler, hem devrimci harekete daha yararlı olurlar, hem kendi tabanlarına daha iyi "moral" verirler.

3. "Yoldaşlarımız, dostlarımız, dinleyicilerimiz bu yazıyı bulup okusalar ne kadar iyi olurdu. Zamanımız elverse tümünü buradan okumak isterdik"(!) Bu ne korkakça şarlatanlıktır. Radyoda her gün çaldıkları o gerçekten yoz müziklerden birini kaldırsalar bol bol zaman yeter. Ya da *Atılım*'da basabilirler.

4. "TKP'nin ortaya koyduğu anayasa platformunun olumlu olduğunu söylemeden geçemiyor." Yalan, *platforma* olumlu demedik. Yoldaşımız, o platformu eleştirmek için yazdı. Demokratik anayasa kavgasını öne koymaları doğrudur ama içini her zamanki ihanetleriyle dolduruyorlar, dedi.

5. "Yürükoğlu çaresizdir, kıvrıyor. Bir program ortaya koyamıyor. Nasıl koyacak? Onun sol-sekter çizgisinde ne tutarlı bir programa, ne de tutarlı bir program için savaşıma yer yoktur."(!) Ne talihsiz saldırı. Bir kez bu oportünistler okuduklarını anlamıyorlar. Uzun bir süredir yoldaşımızın SBKP 26. Kongresi'ne ilişkin yazılarında demokrasi platformunu işlediğini farketmemişler. Sonra, yoldaşımızın "*Sosyalizm ve Demokrasi*" yazısı 8.2.1982 tarihli *İşçinin Sesi*'nin 186-187. sayısında, onların bu iddiaları ise on gün sonra 18.2.1982 günlü *TKP'nin Sesi* yorununda yayınlandı.

6. Son olarak, "Yürükoğlu en geniş yığınların benimseyebileceği, uğruna savaşabileceği bir anayasa anlayışını geri buluyor" sözleriyle anlatılmak istenenler üzerinde biraz daha uzunca duracağız.

Menşeviklerin "en geniş yığınların benimseyebileceği" anayasadan anladıklarının yukarıda Aralık *Atılım*'ından aktardığımız beş madde olduğunu biliyoruz. Burada, toplu sözleşmelerdeki tutumlarının yabancı olmadığını o mide bulandırıcı "gerçekçilik" hastalığı yine sırtıyor. Bilimsel olarak demokratizmden neler anlaşılması gerektiğinden değil, bugünkü *görünürdeki* güç dengeleri içinde nelerin elde edilebileceğinin "gerçekçiliğinden" hareket ediyorlar. Biz bu "gerçekçilik" girdabında debelenen anlayışı tabii ki geri buluyoruz.

Bir kez, işçi sınıfı adına ileri sürülen bu anayasa platformu, "adalet mülkün temelidir" anlayışının sınırlarını aşmıyor. Bu yüzden, belki 1961 anayasasından daha demokratiktir ama *demokratik özlü* değildir diyoruz. Çünkü, "demokrasi, eşitlik demektir". "Proletaryanın eşitlik için savaşımının ve bir belge olarak eşitliğin büyük önemi, eğer eşitliği *sınıfların* yokolması anlamında doğru bir biçimde yorumlarsak açıklığı

kavuşur." (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.25, s.476-477)

Demokrasi, yaşamda eşitsiz olarak varlık bulan bireylerin *biçimsel* (resmî) eşitliği demektir. Bireylerin gerçek eşitliği ancak sınıfların, işbölümünün ortadan kalktığı, kadın-erkek, kafa-kol emeği arasındaki farkların yokolduğu, dünya coğrafyasına yayılan insanlığın arasındaki her türlü farklılıkların aşılıp eridiği komünizmde söz konusudur. İnsanlığın o aşamasında eşitsizlik kalmadığı için "eşitlik" kavramı, dolayısıyla demokrasi de anlamsızlaşarak geçerliliğini yitirecektir.

Çağımızda, insanlığın bu doğrultudaki gelişiminin önünde duran ana engel, üretim araçlarının mülkiyetindeki eşitsizliktir. Oysa, üretim araçlarının ulaştığı toplumsallık düzeyi, toplumdaki bireylerin üretim araçlarının sahipliği sorununda eşit olmalarının nesnel temelini çoktan döşemiştir. Toplumsal mülkiyet nesnel bir gereklilik olmuştur. Dolayısıyla, komünizme uzanan gelişimin bugünkü evresinde *en gerçek* (fantazi olmayan, nesnel olarak sağlanabilir olan) *eşitlik*, toplumun bütün üyelerinin üretim araçlarının mülkiyetinde *resmen eşit* olmaları demektir.

Onun için, üretim araçları üzerinde toplumsal eşitliği savunan işçi sınıfı çağımızda demokrasinin gerçek sahibidir, diyoruz. Partimizin oportünistleri ise, *demokratik* olduğunu iddia ettikleri anayasa platformlarında işçi sınıfını köleleştiren özel mülkiyet hırsızlığını meşru sayıyorlar. Bizim menşevikler gerçekten işçi sınıfına yabancı yaratıklardır.

Sonra, anayasa asıl olarak devletin dayandığı temel görüşleri, devletin örgütlenme biçimini anlatmalıdır. Bu devlet aygıtının hangi siyasetin aracı olacağı sorununu halkın iktidara getireceği partinin siyaseti belirler. Onun için, anayasa üzerinde tartışılırken, araya izlenecek siyasete ilişkin fikirler sıkıştırılmak en azından abestir. Anayasanın ne olduğunu anlamamaktır.

Demokratik devletin düşüncesevmez özü, halk yığınlarının eyleminin ortaya çıkardığı iradeyi kayıtsız-şartsız meşru kılmaktır. Bu temel anlayışı en saf biçimiyle tarihte ilk kez Paris Komünü yansıtmıştır. Bu bakımdan, gerçekten demokratik bir anayasa Paris Komünü'nün örgütlenme ilkelerini örnek almalıdır. Yürükoğlu yoldaşımız, bu ilkelerden kalkarak ve öteki deneyimleri de genelleyerek "Sosyalizm ve Demokrasi" yazısında devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasinin çerçevesini çizmişti. Konunun bütünlüğünü bozmamak ve hatırlatmak için çok kısaca özetleyelim:

a) Yetkin merkezî otorite, yerel organlarda özerklik.

b) Tüm devlet görevlilerinin seçimle

gelmeleri ve seçmenlerin bunları her an geri çağırma hakkına sahip olmaları.

c) En yüksek memurun aylığı nitelikli işçinin aylığını geçemez.

d) Yargıç ve savcıların seçimle işbaşına gelmesi ve her an için geri çağırılmaları. Yargılamada jüri sisteminin kabulü.

e) Herkesin silah taşıma hakkının ruhuna ters düşmeyen halk ordusu örgütlenmesi.

f) Her önemli kararda halk oyuna başvurulması.

g) Devlet işleyişinde açıklık ilkesinin güvenceye alınması.

Menşeviklerin beş maddede dile getirdikleri anayasa anlayışları bile onların konunun ne kadar uzağında olduklarını gösteriyor. Aslında, demokratik anayasa diye çerçevesini çizdikleri program, oportünizmin bilinen aşamalar teorisinin yeniden ısıtılmışıdır. Bu programla, en geniş yığınların demokratizmini, tekel-dışı burjuvazinin liberalizmi içinde boğmaya çalışıyorlar. Özünde tekel-dışı burjuvazinin anayasacı konumunu yansıtan programlarının siyasal içeriği, güdük bir demokratizmi ve asıl olarak liberalizmi anlatıyor. Lenin'in dediği gibi, "liberalizm ve demokrasi farklı şeylerdir":

"Liberallerin işçi ve köylülerin değil de burjuvazinin görüşlerini 'kamu görüşleri' olarak değerlendirmeleri doğaldır. Bir demokrat bu anlayışta olamaz... O, yığınları, yığınların *eylemine*, yığınların duygularının meşruluğuna ve yığınların savaşım yöntemlerinin kestirmeliğine inanır." (Lenin, c.17 s.293-294)

Menşevikler burjuvazinin tümünün değil ama — tabii ki ilerici kesiminin(!) — tekel-dışı burjuvazinin görüşlerini halka maletme uğraşısı içindedirler. Onların yığınların sınıf konularının nesnel istemleriyle bir alışverişleri yoktur. Gerçek demokratik iradeyi ortaya çıkaran yığın eylemlerine inanmıyorlar. Bunu meşru saymıyorlar. Demokrasiyi tekel-dışı burjuvazinin liberalizmiyle uzlaşmada arıyorlar. Bu yüzden de gerçek demokrat olamıyorlar. Genel demokrasi kavgasının, tekel-dışı burjuvazinin birazcık önünde, en geri hattını tutuyorlar.

III. Halkın Kurtuluşu'nun çocukluk hastalığı

Halkın Kurtuluşu'nun faşist cuntaya karşı demokrasi kavgasındaki konumu şöyle belirliyor:

"Cuntanın 'Anayasa'sının halk tarafından red edilebilmesi için tüm gücümüzle çaba harcayacağız. Ve halkımızın 'demokrasi' oyunları ile uyutulmasına izin veremeyeceğiz. Ama, TKP ve benzeri modern revizyonistler gibi, cuntanın

'Anayasa'sına alternatif bir Anayasa taslağını halkın önüne sürmeyeceğiz. Çünkü, Türkiye'nin bugünkü sorunu, cuntanın 'Anayasa'sına alternatif bir 'demokratik' Anayasa hazırlamak ve halkı bu Anayasa etrafında toplamak değildir."

(...)

"Türkiye bağımsız ve demokratik bir ülke haline getirilmeden, 'demokratik Anayasa'yı hazırlamayı gündeme getirmek halkı aldatmaya yönelik bir çabadır. Türkiye, bağımsız ve demokratik bir ülke haline geldikten, işçilerin ve köylülerin iktidarı kurulduktan sonra gerçek anlamda demokratik bir anayasaya kavuşabiliriz. Başka bir deyişle bağımsızlık ve demokrasi fiili olarak kazanıldıktan sonra, ancak demokratik bir Anayasa hazırlanıp işlerliğe konulabilir."

(...)

"Cuntanın 'Anayasa'sına da, revizyonistlerin 'demokratik Anayasa'sına ve her türlü Anayasa önerilerine hayır! Gerçek bağımsız ve demokratik Türkiye'ye evet!" (Emeğin Sesi, sayı:19, s.2, 15. Şubat. 1982)

Türkiye'deki yıkılacak erkin ve devrimin niteliği sorunu konumuz dışındadır. Biz, yukarıya aldığımız bölüme yalnızca demokrasi savaşımıyla sosyalizm savaşımı arasındaki ilişki açısından değineceğiz.

Alternatif anayasa platformu hazırlamama gerekçelerinden başlayalım:

"Türkiye bağımsız ve demokratik bir ülke haline getirilmeden, (devrim yapılmadan anlamında — İ.S.) 'demokratik Anayasa'yı hazırlamayı gündeme getirmek halkı aldatmaya yönelik bir çabadır."

Halkın Kurtuluşu, toplumdaki bütün sorunların üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyeti getiren devrimle çözüm yoluna sokulabileceğine ilişkin Marksizmin başlangıç doğrularından birini nasılsa öğrenmiş öfkeli devrimcinin çocukluk hastalığını yaşıyor. Kör deyneğini bellemiş gibi bir doğruyu evirip çevirip sürekli yinelemekle bu doğru yığınların bilincine kazanıyor olsaydı siyasete, siyasal savaşıma ne gerek vardı.

Oniki Eylül öncesine de, sonrasına da faşist diyen, kızdığı herkese faşist damgasını yapıştırıveren öfkeli devrimcinin 12 Eylül'ün demokrasi kavgasına kazandırdığı canalıcı önemi kavrayamaması doğaldır. Tartışılan konu, en ideal burjuva demokrasisinin de, faşizmin de burjuva diktatörlüğünün iki değişik biçimi olduğuna ilişkin genel doğru değildir. Bu biçimlerin ikincisine karşı birincisini savunmak da değildir. Konu o değil. Konu, 12 Eylül faşist darbesiyle acilenen demokrasi kavgasında komünistlerin tutumudur.

Faşist darbe her türlü demokratik görünümü yok etmiş, açıktan açığa

faşizmin monolitik ve korporatif toplum ve devlet düzenini kurmaya girişmiştir. Dün kısıtlı olan, aldatmaca olan demokratik işleyişlerin bugün hepten elden gitmesi tüm halk kesimlerinde huzursuzluğa yol açmıştır.

Toplumsal yaşamda, açık zorbalığın eşlik ettiği gözle görülür bir gerileme vardır. Yurtdışık haklarının geri devşirildiği, toplumun faşist disiplin altında yeniden örgütlenmeye girişildiği bu dönem, nesnel olarak demokrasi tartışmasını gündeme getirmiştir. Tüm toplumsal kesimler, demokrasiye ne anladığını, bağlı olduğu sınıf konumundan ortaya dökmektedir.

Burjuva kampında belli başlı iki görüş vardır:

a) Çıkarları nesnel olarak kapitalizmi kurtarmanın gerekleriyle üstüste düşen finans-kapital kesimi her türlü demokratik görünüme açıktan karşıdır.

b) Tekel-dışı burjuvazinin siyasal temsilcileri, 12 Eylül öncesine yakın, kısıtlı bir burjuva demokrasisi özlemi içindedir.

Peki işçi sınıfı nasıl bir demokrasi istiyor? Halk sınıflarına nasıl bir demokrasi öneriyor? Demokrasi tartışmasının odaklaştığı anayasa konusundaki tutumu ne olmalıdır? Komünistlerin açıklığa kavuşturmak zorunda oldukları sorun budur. "Cunta anayasasına hayır"la yığınlara çok birşey anlatılamaz. Hele "her türlü anayasa önerilerine hayır"la halk yığınları gözleri bağlanmış, kaderine terk edilmiş olur.

Siyasal savaşımında olumsuzundan tutum belirtmek devrimci mesajın etkinliğini sınırlı tutar. Eğer devrim propagandası yapmak istiyorsan, önüne gelen her sorunun devrimle çözüm yoluna gireceğini olumludan anlatmak zorundasın. Öbür türlü yığınlar sorar, bu anayasayı istemiyorsak ne istiyoruz? "Devrim istiyoruz" zıppıklılığıyla siyasal öncülük yapılmaz. Bu çok kaba bir mantık atlaması olur. Anayasadan konuşuluyor, o zaman demokrasisinin bu tekil ve yoğun sorunu üstüne devrimci platformu getireceksin. Çünkü, "sosyalist devrim tek bir eylem, tek bir cephedeki tek bir muharebe değildir".

"Sosyalist devrim, ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle son bulan, ekonomi ve politikanın her bir sorunu üstünde her cephedeki dizi dizi muharebeler, bütün bir sert sınıf çatışmaları dönemidir. Demokrasi için savaşımın proletaryayı sosyalist devrimden koparacağı ya da sosyalist devrimi gizleyip gözden kaçıracaklığı düşünmek köklü bir yanlış olur. Tam tersine, nasıl ki tam demokrasiyi uygulamayan muzaffer bir sosyalizm olamaz, aynı şekilde, proletarya demokrasi için kapsamlı, tutarlı ve devrimci bir savaşım vermeden burjuvaziye karşı zaferini hazırlamaz." (Lenin, c.22, s.144)

Lenin'in öğütlerini okumaya devam edelim:

"... Sosyalist devrim adına, demokrasi alanında ardıcıl devrimci bir programı horlayarak elinin tersiyle itiyor. Bu yanlıştır. Proletarya, demokrasi aracılığı olmaksızın, yani demokrasisinin engin uygulamasını sağlamaksızın, savaşımının her adımını en kararlı biçimde dile getirilen demokratik istemlerle bağlamaksızın zafere ulaşamaz. Sosyalist devrim ve kapitalizme karşı devrimci savaşımı, demokrasisinin bir tek sorununa (...) karşı koymak saçmadır. Kapitalizme karşı devrimci savaşımı, bütün demokratik istemler için, cumhuriyet, milis, devlet görevlilerini halkın seçmesi, kadınlara eşit haklar, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı v.b., için devrimci program ve taktiklerle birleştirmelidir." (Lenin, c.21, s.408)

Halkın Kurtuluşu'nun asıl açmazı demokrasi için devrimci program getirememekte yatıyor. Bu çocukluk hastalığının ateşleri içinde kavramları sorumsuzca çarpıtıyor. Demokrasi için savaşımı reformizme özdeşliyor. İşçi sınıfının bilinciyle, emekçi halkın geleceğiyle oynuyor.

Reformizm, kapitalizmin özüne, yani üretim araçlarının kapitalist mülkiyeti ne dokunmadan bir dizi "iyileştirme"ler amaçlayan siyasete denir. Komünistlerin, Paris Komünü tipinde devleti propaganda eden demokratik anayasa platformu üretim araçları üzerinde toplumsal eşitliği savunduğuna göre, HK'nın sorunu demokrasisinin ne olduğunu hiç mi hiç anlamamaktır. Biz yine Lenin'e başvuralım:

"Demokrasi bir devlet biçimidir, onun çeşitlerinden biridir. Bu yüzden, her devlet gibi, bir yandan, kişiler üzerinde örgütlenmiş, sistematik zor kullanımını temsil eder, öte yandan, yurttaşların eşitliğinin resmen tanınmasına, herkesin devletin yapısını tayin etmede ve devlet yönetiminde eşit haklı olduğuna işaret eder. (...) demokrasi gelişiminin belli bir aşamasında kapitalizme karşı devrimci savaşım veren sınıfı, proletaryayı sıkıca birleştirir ve onu cumhuriyetçi de olsa burjuva devlet aygıtını, düzenli ordu, polis ve bürokrasiyi kırarak atomlarına ayırıp, yeryüzünden silmeye ve yerine daha demokratik devlet aygıtını koymaya yetenekli kılar. Bu, yine de bir devlet aygıtıdır. Bütün halkı içeren bir milis olmaya doğru ilerleyen silahlı işçiler biçiminde bir devlettir.

"İşte 'nicelik niteliğe dönüşür': demokrasisinin bu düzeyi burjuva toplumunun sınırlarını aşmayı, ve toplumun sosyalist yeniden örgütlenmesinin başlangıcını anlatır." (Lenin, c.25, s.477)

İşte, işçi sınıfının halk sınıflarına önerdiği demokrasi budur. Demokratik anayasa kavgamız, Paris Komünü tipinde demokratik devlet kavgasıdır.